

Faglig identitet og samarbeid

o Har man en helhetlig faglig overbygging ved instituttet, eller er det en samling med individuelle fag/grupper? Gi en kort beskrivelse.

IFR består av to seksjoner/faggrupper, filosofi (FI) og religionsvitenskap (RVI), samt andre mindre grupper og konstellasjoner innenfor disse. Det er ingen eksplisitt faglig overbygging, samtidig som IFR heller ikke er et rent disiplin-institutt. Det bør likevel legges til at det de siste årene har utviklet seg flere faglige samarbeid og tangeringer på individuelt nivå, både blant faste ansatte og stipendiater, samt i forsknings-grupper som til eksempel Agency, Action and Embodiment (AAE), Research Group for AI, Ethics and Philosophy (AEP) og Research Group for Feminist and Decolonial Philosophies. Særlig gjelder dette på tema som kognisjonsvitenskap (sinn/bevissthet, kognisjon, selvet, identitet, KI, etikk, vitenskapsteori, tverrfaglige- og tverrkulturelle perspektiv og metodologi), men også mer generelt på etikk. Et annet felles interessefelt er filosofihistorie, spesielt inkluderingen av ikke-europeisk filosofi, uten at det er institusjonalisert samarbeid på området. Dette er en utfordring til videre utvikling: å bidra til passende infrastruktur der samarbeid og integrering av tverrfaglige perspektiver i undervisning og forskning kan realiseres bedre.

RVI-gruppen består av 5 faste årsverk (ÅV) i førstestilling. Alle er aktive forskere på høyt internasjonalt nivå og bidrar i undervisning på RVI-programmene (årsenhet, BA og MA). FI-gruppen består av 28 faste ÅV, hvorav 13 ÅV er i lektor-betingelser mens øvrige er førstestillinger. FI-gruppen preges både av sterk FoU-virksomhet på høyt nivå og ofte med anvendt tilslag, i tillegg til at alle bidrar inn i undervisningsvirksomhet. 3 av årsverkene i førstestilling er knyttet til oppgaver ved Program for anvendt etikk (PAE), mens de øvrige er knyttet til fagområdene filosofi og etikk, samt ex.phil. Som et ledd i undervisningsoppgavene til FI-gruppen undervises det for hele NTNU og alle campus, samt på alle nivå: både gjennom PAE-undervisning, K-emner, Ph.D.-emner, ex.phil. og øvrige FI-emner. FI-gruppen har sterk indre faglig tilhørighet på tvers av ulike tradisjoner.

IFRs faggrupper preges derfor av at det finnes felles interesser på tvers av faggruppene knyttet særlig til kognisjon eller sinn, historiske studier, samt med tangeringspunkter knyttet til etikk og verdier, enten man studerer dette normativt eller historisk-empirisk og deskriptivt.

o Gjør rede for eventuelle tangerende fagområder med andre institutt ved fakultetet.

Både RVI og FI er i sin natur åpne fag som har tangerende tema med et vidt spekter av andre fagområder: særlig mot etikk, kognisjon, psykologi, kunstig intelligens og sinn, men også mot historie, sosiologi, antropologi og andre fagområder. Det gjør at man kan dra nytte av mange ulike former for tangeringer med andre fagmiljø – det være seg ved samarbeid eller under én institutt-paraply. Det er likevel klart at selv om IFR har mange individuelle berøringspunkter, så er det få entydige tangeringer som hele instituttet vil dra nytte av. Dette fremgår i oversikten og oppsummeringen under.

Ved HF kan man si at FI tangerer særlig med klassiske fag og deler av historie på IHK: både for klassisk filosofi/etikk, samt med tanke på europeisk integrasjon for politisk filosofi. For RVI er de felles interessene og forskningsperspektivene med IHK og IMS også sterke. Med dens kulturhistoriske, globale og diskursive tilnærming er metodologiske og teoretiske likheter umiddelbart synlige. Den empiriske spesialiseringen (Midtøstens, Sør-Asias, europeisk og amerikansk historie, språk og kulturer, migrasjonsbevegelser, kolonialhistorie, globalisering, sekularisering, konfliktforskning, migrasjon, religiøs nasjonalisme i Europa og Asia, konspirasjonsteorier eller nye religiøse bevegelser) gir dessuten mange innholdsmessige knutepunkter. Det er også mulige tangeringer med kunsthistorie, medievitenskap og estetikk, både for FI og RVI, med deler av IMU- og IKM-miljøene.

IFR har også faglige tangeringer og interesser med ISL: for FI der språkfilosofi og deler av ISL har overlappende interesse for sinn/bevissthet som inkluderer språklige interesser i lingvistikk, men også for RVI der forskning og undervisning er preget av tilnærminger innen språk- og litteratur-vitenskap. Det er kulturhistoriske og interkulturelle forsknings- og undervisnings-kontekster med konverganser og felles interesseområder, som gir muligheter for samarbeid, men i tillegg har RVI-seksjonen språklige og språkhistoriske kompetanser (språk fra Midtøsten og Asia), som ellers mangler ved ISL.

Det er også flere berøringspunkter mellom IFR og deler av fagmiljøene på KULT, blant annet knyttet til etiske og politiske forskningsinteresser: særlig innen bærekraft/miljø og teknologi- og vitenskapsstudier, samt kjønnsforskning i vid forstand. RVI deler også flere forskningsinteresser med KULT, inkludert undersøkelser av interkulturalitet, mangfold og migrasjon. Metodisk og teoretisk beveger seg begge innenfor samme forskningshorisont og tilhører på mange måter samme faghistoriske tradisjon.

Det bør likevel understrekes at det er metodologiske forskjeller mellom deler av IFR og andre HF-institutt, selv om man tematisk finner tangering. FI har eksempelvis en normativ ambisjon med mange faginteresser og drives av normativ teori-utvikling på etikk, estetikk eller epistemologi. Metodologisk

avhenger man av alt fra tanke-eksperimenter, til bruk av mer empirisk orienterte metoder og real-life case, samt gjør bruk av normativ refleksjon på en måte som kan være fremmed for andre faggrupper: inkludert RVI som er vitenskapsteoretisk forankret i en eksplisitt ikke-normative tilnærming.

RVI-gruppen er også metodisk plural: i enkelte sammenhenger har man et metodologisk grunnlag som har mye til felles med samfunnsvitenskapelig metodikk, mens man i andre sammenhenger jobber mer antropologisk, historisk, sosiologisk eller tekst-orientert. For RVI gir derfor samarbeid både med FI-gruppen visse fellesområder, men det er samtidig tangeringer med enkelte miljøer på SU, samt de kulturvitenskapelig, historisk eller sosiologisk orienterte delene av HF (som IHK, IMS, ISL, KULT). Her kan det forventes godt potensial for vitenskapelig konvergens og samarbeid.

Det er en klar metodisk styrke ved IFR på tverrfaglig forskning. Flere forskningsgrupper er i dialog med andre disipliner: ikke bare på meta-nivå, men også med mål om å utvikle integrerende konsepter og metoder (inklusive empiriske metoder). IFR er spesielt aktiv for å styrke humanvitenskapens rolle og selvbilde overfor digitale endringer og kunstig intelligens. På den ene siden gir IFR et betydelig og irreduserbart bidrag til andre felt med filosofisk og konseptuell innsikt, men på den andre siden hjelper IFR med formidling og samarbeid mellom feltene fordi det tas opp grunnleggende spørsmål. IFR kjennetegnes også av at det drives forskning som bidrar til å takle de store samfunnsutfordringene (som demokrati, digitalisering, eller klima). RVI spiller en vesentlig rolle i det tverrfaglige forskningslandskapet, spesielt i overregionale og internasjonale forskningssammenhenger, men også i lokale forskergrupper (det bør nevnes at nær hele RVI-gruppen, inkludert stipendiater, er aktive i AAE).

For å summere opp: på individnivå mangler det ikke berøringspunkter med andre fagmiljø ved HF og andre fakultet, men det er tvilsomt om alle, eller de fleste, på FI eller RVI har vesentlige berøringspunkt med samme fagmiljøer på HF. Noen har faglig fellesskap med klassiske fag, mens andre har faglig fellesskap med KULT, IMU, IKM, IMS eller ISL. Fagfellesskapet på FI er det dessuten vesentlig å ivareta for å opprettholde høy kvalitet på fellesemner, så som ex.phil. og PAE. I tillegg varierer betingelser på ulike institutt voldsomt: ex.phil. og FI domineres av faste lektorat og faste stillinger med tung undervisningsbyrde, der eksempelvis KULT domineres av ansatte på prosjektmidler og midlertidige stillinger med mer FoU-tid. Dette er vesentlige utfordringer ved eventuelle sammenslåinger.

o Har instituttet utdanningsområder/programmer som går på tvers av institutt og campus?

IFR har flere utdanningsområder som går på tvers av både institutt og campus. I særdeleshet gjelder dette ex.phil., som per i dag tilbys i 5 ulike fag-varianter til alle programmene ved NTNU, med kun

enkelte unntak, og som fra høst 2024 vil tilbys i 6 varianter i og med at det etableres egen ingeniør-variant. Undervisningen innebærer alle fakultet på NTNU, alle campus i Trondheim, samt campus Ålesund og campus Gjøvik. I tillegg er IFR vertsinstittutt for Program for anvendt etikk, som tilbyr undervisning og opplæring innen særlig forskningsetikk for en rekke ulike fagmiljøer på tvers av fakultet og institutt ved NTNU. Spesielt har PAE flere emner på master- og ph.d.-nivå som rekrutterer godt og involverer mange ulike institutt/fakultet ved NTNU. Det bør også nevnes at særlig RVI-fagene er yndede andre-fag for en rekke studiemiljøer, spesielt i lektor-programmene, noe som gjør at også deres emner samt årsenheten går på tvers av fakultet (særlig SU) og institutt. FI-fagene er også populære «nummer-to-fag» og benyttes som faglig påfylling gjennom årsenhet. Vi har også hatt gode erfaringer med å tilby våre ulike fagområder som EIT-landsbyer. Det bør også nevnes at IFR er vertskap for Vitenskapsteoretisk forum (Vitforum), som gjennom mer enn 40 år har utgjort et tverrfaglig forum for formidling og fagdiskusjon av vitenskap og vitenskapsteori for hele NTNU.

Ledelse, medvirkning og medbestemmelse

o Hvor mange har instituttleder personalansvar for? Hvordan fungerer dette? Gjør rede for ressursbruk til faglig ledelse (inkludert fordeling av personaloppfølging) og hvordan dette godtgjøres. Per i dag har instituttleder ansvar for 59 personer. Spennet er gjerne et sted mellom 55 og 65. Av disse er det 5 faste vitenskapelige på RVI, 29 faste vitenskapelige på FI, samt 8 faste i administrasjon. I tillegg er det 1 vikar i admin., 1 midlertidig RVI, samt 1-2 midlertidige på ex.phil.: men antall midlertidige varierer med enhetens behov. Det er også flere personer knyttet til eksterne prosjektmidler: 1 fast forsker på ISEED og MEATigation, 1 person knyttet til ISEED, 3 personer knyttet til NTNU Oceans, samt 4 knyttet til AFINO. Sist, men ikke minst, så har IFR per i dag 6 ansatte stipendiater, hvorav 3 er på RVI (hvorav 2 er NFR-finansiert) og 3 på filosofi. Her vil det komme økning på 1 stipendiat i januar 2024, samt at det vil tilsettes 1 ny postdoc i forbindelse med et eksternfinansiert NFR-prosjekt.

Personalansvar-struktur ved IFR fungerer greit. Daglig personal-oppfølging på prosjektene og NTNU Oceans er overlatt prosjektledere, mens kontorsjef har oppfølging av administrativt ansatte. Kontorsjef har også medarbeidersamtale med administrativt ansatte, mens øvrige medarbeidersamtaler has av og ved instituttleder. Medarbeidersamtale er et godt virkemiddel for lederskap som ved god planlegging realiserer medvirkning, samt gir anledning til å få gjennomført lønnsamtale, karriereplanlegging og karriereplan, samt seniorsamtale.

Ressursbruk til øvrig faglig ledelse: IFR har 2 programledere for RVI og FI, som også er nestleder for IFR samt nestleder for utdanning. Det beregnes 25% av ÅV til oppgavene. I tillegg har IFR undervisnings-

leder ex.phil., som også har 25% ÅV. IFR har dessuten nestleder for forskning og innovasjon: her beregnes det ikke arbeidstimer da PAE-gruppen per i dag ikke har arbeidstime-regnskap. Alle disse sitter i IFRs ledergruppe og har derfor også moderate funksjonstillegg på 2-3000 NOK per måned.

o Hvordan fungerer formell og uformell medvirkning ved instituttet pr i dag?

Formell og uformell medvirkning fungerer gjennom flere kanaler på IFR. Først og fremst ved regelmessige seksjonsmøter i faggruppene RVI og FI, samt egne møter på PAE. Administrasjonen har også ukentlige møter der tematikk som gjelder hele instituttet behandles og arbeidsoppgaver koordineres for det beste for hele instituttet. Dernest er mye medvirkning sikret gjennom årvisse medarbeider-samtaler, karrieresamtaler, samt senior- og lønnsamtaler med instituttleder, i tillegg til at stipendiater følges opp gjennom oppstartssamtaler og avsluttende statusamtaler. IFR har møte med utvidet ledergruppe 2-3 per semester, der representanter for ansatte deltar. Samme medvirknings-muligheter eksisterer gjennom møter i programråd for FI og RVI. IFR har dessuten en ledergruppe som møtes annenhver uke der begge fag-seksjoner er representert, samt administrasjon, forskningsgruppene og ex.phil.. Instituttleder og kontorsjef/HMS-ansvarlig har også månedlige møter med verneombud, og i tillegg avholdes personal- og allmøter ved behov. IFR inviterer også ansatte inn på hørings- og innspillsrunder ved saker som berører instituttet. Dersom sakene det ønskes innspill på passer til det, avholdes det i tillegg infomøter i forbindelse med innspillsrunden.

Uformelt er det mye medvirkning gjennom tilstedeværelse og aktiv organisering av sosiale arenaer fra ledelse, ledergruppe-medlemmer og administrasjon. Vi opplever god og jevnlig kontakt med ansatte på IFR, der størrelse på instituttet muliggjør dialog og medvirkning. Det praktiseres bevisst åpen-dør-kultur blant ledelse og administrativt ansatte. Leder sender dessuten ut regelmessige Nyhetsbrev både i Teams, på Innsida og på e-post. Sist, men ikke minst, har IFR opprettet eget ombud for likestilling og mangfold, som vil jobbe med disse særskilte utfordringene ved instituttet.

Strategisk evne og handlingsrom

o Gjør rede for instituttets totaløkonomi (basert forsknings- og undervisningsaktivitet) og strategiske handlingsrom.

IFR er et undervisningstungt institutt, med svært høy studieproduksjon per ÅV for alle faggrupper. Samtidig leverer IFR høyt både på generell FoU-produksjon, på eksternt finansierte forsknings-prosjekt og på formidling. Ex.phil. gir et særlig bidrag til høy studieproduksjon for FI-ÅV. Produksjonen her gjør at IFR har klart høyest studieproduksjon per ÅV på HF. I tillegg er studie-programmene på FI, både for studieretning etikk og filosofi, økonomisk bygget opp med gjenbruk av såkalte heis-emner på master,

samt at man tar i bruk PAE-emner. PAE-emner tilbys også hele NTNU og her er ulike finansieringsordninger, men generelt gir undervisningen god avkastning. RVI-gruppen har også svært høy studieproduksjon per ÅV gjennom et høyt antall studenter som enten tar RVI-emner enkeltvis, som en del av andre studieløp (særlig lektor, men også via ILU), eller gjennom å ta RVIs årsenhet.

På FoU-aktivitet ligger IFR høyt på HF. Tallene for 2022 var at IFR lå i toppsjiktet på HF både hva gjaldt FoU-produksjon per årsverk i rammeplan og total FoU-produksjon. I tillegg har vi flere eksternt-finansierte forskningsprosjekter ved IFR. Både Bjørn Myskjas nye NFR-prosjekt og Anja Kirsch's NFR-prosjekt tildelt i 2022 er i oppstartsfasen. I tillegg har vi AFINO ved Siri G. Carson, MEATigation og ISEED ved Sophia Efstathiou, som alle avsluttes i 2024-25. Det kan også legges til at IFR ofte får gode vurderinger både av NFR og ERC på forskningsprosjekter som ennå ikke har fått tilslag.

Det er særlig studieproduksjonen som bidrar i IFR-økonomien. Studieproduksjon står for størsteparten av instituttets genererte inntekter og dette er noe som samtlige vitenskapelige ÅV ved IFR bidrar godt inn i – uten unntak. I tillegg bør det nevnes at IFR får betalt for enkelte emner gjennom PAE-programmet. Det er også av betydning at FoU-kategoriene frem til nå har gitt uttelling i inntekt. Her planlegges det riktignok for omlegging, men dersom dette gir resultat at studieproduksjon vektlegges tyngre så vil dette slå godt ut for IFR. IFR har svært lav basis-overføring i budsjettet sammenlignet med øvrige HF-institutt. Andre HF-institutt ligger på mellom 40 til 60% av sine respektive budsjetts inntekter, mens IFR ligger på mindre enn 17%. Årets budsjett gir likevel opphav til betydelig merforbruk og det er noe som må overvåkes nøye, da det er liten grunn til at et såpass effektivt institutt som IFR, som både leverer godt på FoU-produksjon og antall studieproduksjon per årsverk på HF, skal gå i minus.

o Hvor mye av instituttets bevilgning og totale inntekter er bundet opp i lønn (lønnsandel bevilgning og totale inntekter) og andre faste forpliktelser?

Av IFRs bevilgning er 103,7% bundet opp til lønn, mens 109,9% er bundet opp av lønn samt andre faste forpliktelser. Av totale inntekter er 94,7% bundet opp av lønn, mens 101,5% er bundet opp av lønn og andre faste forpliktelser. Her jobbes det med å frigjøre en større andel av budsjettet. Det bør legges til at IFR har svært lav basis-bevilgning (under 17%) i forhold til produksjons-bevilgning.

Teknisk administrative ressurser

o Vurder instituttets dimensjonering med tanke på kvalitet, effektivitet og sårbarhet.

IFR har en administrasjon på 8 ÅV, hvorav 2 stillinger er tilknyttet instituttleder og kontorsjef. For det studieadministrative arbeidet har man dermed 6 ÅV tilgjengelig, og disse skal betjene 47 faste

vitenskapelige samt midlertidige ansatte. IFR har gjennom flere år bygget opp en solid kompetanse på studieadministrasjon, spesielt på effektiv administrering av ex.phil. (med 6500 studenter årlig), og på fagstudier. De siste års utfordringer på administrasjon knyttet til sykefravær og permisjoner er blitt løst både takket være denne kompetansen og de ansattes evne til å holde ut. Likevel er dette ikke en bærekraftig løsning på sikt: å oppnå en robust administrasjon handler om å beholde kompetansen, prioritere bort arbeidsoppgaver og være fokusert på det som haster. Dagens størrelse på instituttet har gjort det mulig å ha tydelige kommunikasjonslinjer mellom enheter, og det er etablert en god kultur for dialog på tvers. Dette hjelper i oppgaveløsningen, spesielt når administrasjonen har hatt reduserte ressurser. Etter vår erfaring handler robusthet ikke om antall stillinger, men først og fremst om hva vi gjør med de ressursene som vi har tilgjengelig. Størrelsen i administrasjonen vil heller ikke ha effekt på å utvikle spisskompetanse; her vil muligheten for å kunne fordele arbeidsoppgaver internt være nøkkelen samt den enkeltes motivasjon å utvikle sin kompetanse. IFR ser også at mer spissede stillinger minsker robustheten, mens evnen til å løse bredden av arbeidsoppgaver øker robustheten.

FI-gruppen har 28 ÅV og en størrelse som gjør det mulig å overføre oppgaver mellom ex.phil. og FI-programmene, samt mellom PAE-oppgaver og øvrige ex.phil.- og FI-oppgaver. Det gir grunnlag for effektiv og sterk drift, selv om det er utfordringer når det gjelder å dekke opp PAE-oppgaver som krever spisskompetanse idet nøkkelpersoner på PAE tas ut til andre oppgaver (eks. Siri G. Carson til NTNU Oceans eller ved FoU-termin). Vi har løst dette ved å ta øvrige medlemmer av FI-gruppen i bruk, samt ved bruk av vikar og/eller midlertidige. IFR er derimot noe mindre robust, og derfor sårbare, på RVI (5 årsverk). Her er man mer avhengige av enkelt-personer og må gjøre endringer dersom disse benyttes til andre oppgaver, det være seg gjennom forskningsprosjekter eller FoU-termin. Her ligger det også en sårbarhet i at det er en svært internasjonal gruppe med spisskompetanse på internasjonalt nivå, som gjør at man har et tildels udekket behov for undervisningsressurs på norsk og mer grunnleggende nivå.